

บทที่ 1

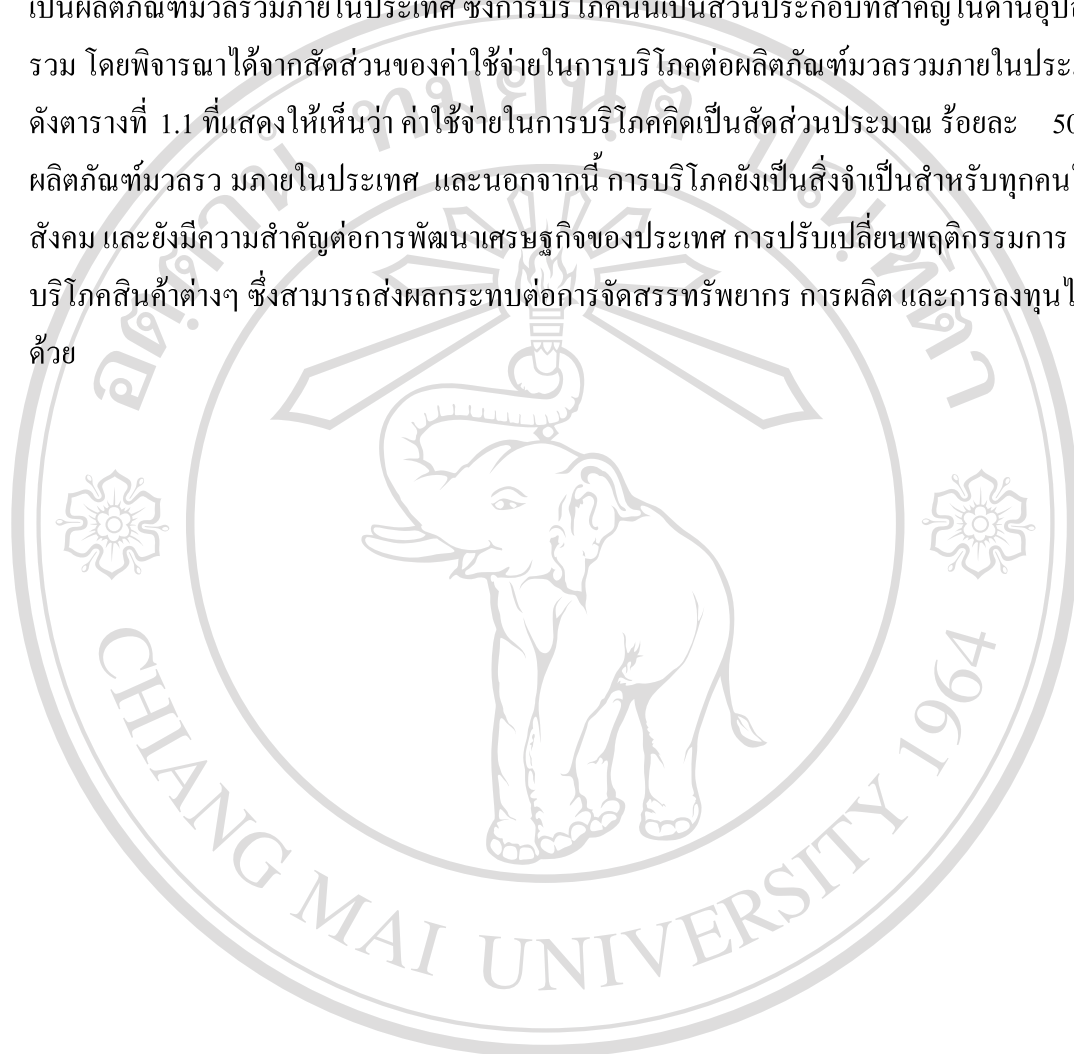
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากปัญหาวิกฤตซับไพร์มที่เกิดขึ้นกับประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา ทำให้นักลงทุนและรัฐบาลทั่วโลกมีความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบของวิกฤติดังกล่าวที่จะมีต่อเศรษฐกิจการค้า และการลงทุน ซึ่งปัญหาดังกล่าวทำให้การบริโภคและการลงทุนในสหรัฐอเมริกาชะลอตัว ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในเรื่องของการส่งออก เนื่องจากสหรัฐอเมริกาคือตลาดส่งออกรายใหญ่ของประเทศไทย เมื่อส่งออกได้น้อยลง เงินเข้าประเทศน้อยลง ทำให้ผู้ผลิตไม่ขยายการผลิตหรือลดกำลังการผลิต ส่งผลให้การจ้างงานลดลง คนขาดความเชื่อมั่น กำลังการจับจ่ายใช้สอยลดลง ซึ่งเป็นผลทำให้เศรษฐกิจถดถอย

ผลจากภาวะเศรษฐกิจซบเซาทั่วโลกและเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เผชิญอยู่ผนวกกับปัจจัยลบจากความวุ่นวายทางการเมืองภายในประเทศ ทำให้ผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่น ทำให้ผู้บริโภคมีการปรับพฤติกรรมการบริโภคโดยเน้นการระมัดระวังการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น บริษัทศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ได้ทำการสำรวจผู้บริโภคพบว่า พฤติกรรมการจับจ่ายใช้สอยของคนกรุงเทพฯ จากกลุ่มตัวอย่าง 1,555 คน สรุปผลการสำรวจได้ว่า คนกรุงเทพฯ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 51 หันมาเก็บออมมากขึ้น โดยเก็บออมไว้ในรูปของเงินสด เงินฝากประจำ ซื้อทองคำแท่ง/ทองรูปพรรณ ซื้อพันธบัตรรัฐบาล ซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวม เป็นต้น รวมทั้งคนกลุ่มนี้ยังชะลอการซื้อสินค้าชิ้นใหญ่ เช่น รถยนต์ บ้าน เครื่องใช้ไฟฟ้าชิ้นใหญ่ ออกไปก่อนเนื่องจากเกรงว่าจะเกิดปัญหาสภาพคล่องทางการเงินในอนาคต โดยเฉพาะการไม่มีงานทำ หรือหางานพิเศษเพื่อเพิ่มรายได้ให้เพียงพอกับรายจ่ายในครัวเรือนไม่ได้ ในส่วนของการปรับพฤติกรรมของผู้บริโภคนั้น คนกรุงเทพฯ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.6 มีการปรับพฤติกรรม คือ ลดค่าใช้จ่ายในกิจกรรมสันทนาการ โดยเฉพาะการรับประทานอาหารนอกบ้าน ลดหรืองดการเดินทางท่องเที่ยว ส่วนการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคนั้นคนกรุงเทพฯ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างลดซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย เพิ่มการตรวจสอบราคา ก่อนซื้อ และเลือกสถานที่ซื้อ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้สินค้าคุณภาพดี และราคาประหยัด (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 2553)

ปัจจัยพื้นฐานของการฟื้นตัวอย่างเข้มแข็งของเศรษฐกิจโลกจึงอยู่ที่ผู้บริโภค และการใช้จ่ายของผู้บริโภค ซึ่งการบริโภคของภาคเอกชนนับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดขึ้นเป็นผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งการบริโภคนั้นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในด้านอุปสงค์รวม โดยพิจารณาได้จากสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการบริโภคต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ดังตารางที่ 1.1 ที่แสดงให้เห็นว่า ค่าใช้จ่ายในการบริโภคคิดเป็นสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 50 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ และนอกจากนี้ การบริโภคนั้นยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนในสังคม และยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การบริโภคสินค้าต่างๆ ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อการจัดสรรทรัพยากร การผลิต และการลงทุนได้อีกด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 1.1 แสดงสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการบริโภคของภาคเอกชนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ปี	ค่าใช้จ่ายในการบริโภคใน ส่วนของ สินค้า (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่ายในการบริโภคใน ส่วนของ บริการ (ล้านบาท)	ค่าใช้จ่ายในการ บริโภคของ ภาคเอกชน (ล้านบาท)	ผลิตภัณฑ์ มวลรวม ภายในประเทศ (ล้านบาท)	สัดส่วนของ ค่าใช้จ่ายในการ บริโภคของ ภาคเอกชนต่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ (ร้อยละ)
2541	1,103,681	375,104	1,478,785	2,749,684	53.78
2542	1,144,805	397,970	1,542,775	2,871,980	53.72
2543	1,202,302	421,414	1,623,716	3,008,401	53.97
2544	1,235,137	455,507	1,690,644	3,073,601	55
2545	1,309,747	472,874	1,782,621	3,237,042	55.07
2546	1,398,515	499,949	1,898,464	3,468,166	54.74
2547	1,480,650	536,209	2,016,859	3,688,189	54.68
2548	1,535,840	573,499	2,109,339	3,858,019	54.67
2549	1,597,325	579,885	2,177,210	4,056,550	53.64
2550	1,629,934	583,986	2,213,920	4,256,564	52.01
2551	1,681,012	592,075	2,273,087	4,361,396	52.12
2552	1,638,598	609,218	2,247,816	4,263,363	52.73

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2553)

เมื่อพิจารณาการบริโภคของเอกชนในแต่ละหมวด พบว่า ค่าใช้จ่ายในการบริโภคในหมวด อาหารมีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาเป็นหมวดการขนส่งและการสื่อสาร หมวดที่อยู่อาศัย ค่าน้ำ ค่า เชื้อเพลิง หมวดเฟอร์นิเจอร์ เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้ในครัวเรือน หมวดเสื้อผ้าและของใช้ ส่วนตัว หมวดเครื่องดื่มและยาสูบ หมวดการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ หมวดสินค้าเบ็ดเตล็ด และค่าบริการ และหมวดค่าใช้จ่ายเพื่อการอนามัย ค่ายา และค่ารักษาพยาบาล ซึ่งจะพบว่า พฤติกรรมการบริโภค ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับเรื่องปากท้องเป็นอันดับแรก ดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 แสดงสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการบริโภคของภาคเอกชนในหมวดต่างๆ

การบริโภคภาคเอกชน	ค่าใช้จ่ายในการ บริโภคภาคเอกชน (ล้านบาท)	สัดส่วนค่าใช้จ่ายใน การบริโภคภาคเอกชน (ร้อยละ)
- หมวดอาหาร	4,129,533	27.56
- หมวดเครื่องดื่มและยาสูบ	1,233,623	8.23
- หมวดเสื้อผ้าและของใช้ส่วนตัว	1,266,886	8.45
- หมวดที่อยู่อาศัย ค่าน้ำ ค่าเชื้อเพลิง	1,674,249	11.17
- หมวดเฟอร์นิเจอร์ เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้ในครัวเรือน	1,367,077	9.12
- หมวดค่าใช้จ่ายเพื่อการอนามัย ค่ายา และค่า รักษาพยาบาล	998,245	6.66
- หมวดการขนส่งและการสื่อสาร	2,121,672	14.16
- หมวดการบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ	1,147,759	7.66
- หมวดสินค้าเบ็ดเตล็ดและค่าบริการ	1,046,682	6.99
รวม	14,985,726	100

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2553)

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาในด้านการบริโภคของภาคเอกชนว่าจะมีความสัมพันธ์หรือส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยอย่างไร และในทางกลับกันถ้าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลต่อการบริโภคของภาคเอกชนหรือไม่ อย่างไร ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐบาล โดยเป็นแนวทางหรือข้อมูลในการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคของภาคเอกชนกับการผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยโดยใช้เทคนิคทางเศรษฐมิติ โดยวิธี Cointegration , Error Correction Mechanism และ Granger Causality เพื่อหาทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคของภาคเอกชนในส่วนของสินค้ากับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยและความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคของภาคเอกชนในส่วนของบริการกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยโดยใช้ข้อมูลทศัญฉุฒินิคมอนุกรมเวลารายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 ถึงปี พ.ศ. 2552 รวมทั้งสิ้น 12 ปี มีทั้งหมด 48 ไตรมาสซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

จากการศึกษาทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคของภาคเอกชนกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยว่าการบริโภคของภาคเอกชนมีความสามารถที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประเทศไทยมากน้อยเพียงใดเพื่อให้เป็นแนวทางหรือข้อมูลแก่รัฐบาลในการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเป็นตัวแปรที่สำคัญซึ่งบอกถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved